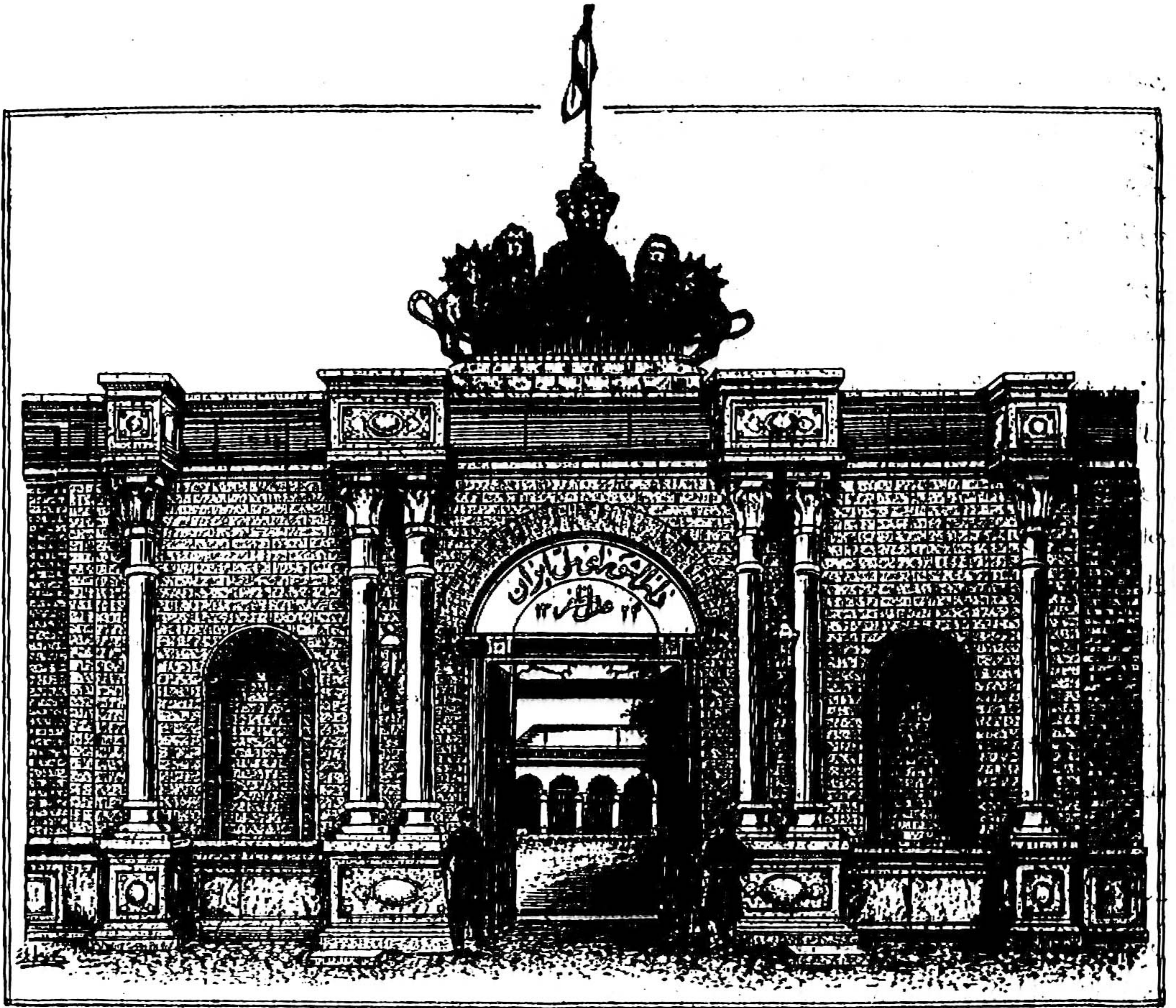

دوره ششم تقویمیه

<p>جلسه ۱۷۳</p>	<h1>یادگراست مجلس</h1>	<p>شماره ۱۳۸</p>
<p>تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه سه شنبه ۷ آذر ماه ۱۳۰۶ مطابق ۴ جمادی الثانی ۱۳۴۶</p>	<p>مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود. مطبعه مجلس</p>	<p>قیمه اشتراك در شهر تهران سالانه ده تومان خارج « دوازده تومان » قیمه تک شماره بک قران</p>

فهرست مندرجات

از صفحه	الی صفحه	عنوان	ردیف
۲۸۱۴	۲۸۱۵	سؤال آقای حقنوبس از آقای کفیل وزارت پست و تلگراف راجع بباخذ غرامت از اهالی محلی که مقره های تیرهای تلگراف در آنها میشکند و جواب آقای کفیل	۱
۲۸۱۶	۲۸۱۵	سؤال آقای زوار از آقای کفیل وزارت پست و تلگراف راجع باریاب بهمن و جواب آقای کفیل	۲
۲۸۱۶	۲۸۱۶	مصوب مرخصی آقای مخبر فرزند	۳
۲۸۲۲	۲۸۱۶	ادامه مذاکرات در اطراف خبر کمیسیون بودجه راجع ببودجه ۱۳۰۶ ملکی	۴

مذاکرات مجلس

دوره شانزدهم تقنینیه

صورت مشروح مجلس سه شنبه ۷ آذر ماه ۱۳۰۶ مطابق ۴ جمادی الثانی ۱۳۴۶

جلسه ۱۷۳

غائبین با اجازه جلسه قبل
 آقایان: حاج علی اکبر امین - شیروان - مرندی
 قلی خان بیات - امام جمعه شیراز - دشتی
 غائبین با اجازه جلسه قبل

(مجلس يك ساعت و ربع قبل از ظهر
 برپاست آقای پرنیا تشکیل گردید)
 (صورت مجلس روز یکشنبه ۵ آذر
 را آقای بنی سلیمان قرائت نمودند)

آقایان: اسدی - حاج میرزا حبیب‌الله امین - اعظمی
 دولتشاهی - نظام مافی - زارع - قوام - نوبخت - افسر
 فرمند - دکتر مصدق - حاج حسن آقا ملک - والی
 زاده - میرزا حسن خان وثوق - حاج غلامحسین ملک
 در آمدگان با اجازه جلسه قبل

آقایان: عراقی - ابلخان - شریعت زاده - بهار -
 دکتر لقمان - محمود رضا - دیوان بیگی - کازرونی -
 افخمی - آیه الله زاده اصفهانی

در آمدگان با اجازه جلسه قبل

آقایان: سهراب خان - موقر - دکتر طاهری -
 پالیزی - عباس میرزا - آقا زاده سبزواری - غلامحسین
 میرزا - مدرس - حاج شیخ بیات - جهانشاهی -
 محمد ولی میرزا - امیر اسدالله خان - پچی خان زنگنه
 ممتضد استرآبادی .

رئیس - آقای زوار

زوار - در صورت مجلس آقای فرمند را غالب بی
 اجازه نوشته اند در صورتیکه ایشان مریض هستند و
 ده دوازده روز است بستی هستند و شاید چند روز
 دیگر هم معالجه ایشان طول بکشد بنا بر این استدعا
 میکنم اسم ایشان را از ایست غالبین بی اجازه (که
 برای تفریح تشریف برده اند و بمجلس حاضر نمیشوند)
 خارج بفرمایند

رئیس - آقای دکتر طاهری

دکتر طاهری - بنده را جزو دیر آمده بی اجازه
 نوشته اند در صورتیکه بواسطه کسالتی که داشتم در
 جلسه قبل قدری دیر آمدم استعجازه هم کردم .

رئیس - مراجعه میشود بکمپسیون بعد اصلاح
 میشود . صورت مجلس دیگر ابرادی ندارد ؟
 (گفتند - خیر)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد . آقای حقنویس
 حقنویس - البته آقایان محترم تصدیق دارند که يك

اصول و عادات و مراسمی در ادوار استبداد بوده است
 که مخالفت اصاف و عدالت از روی فکر مستبدانه اجرا
 میشده است و شایسته اصل مشروطیت نیست که دیگر
 این اصول ابقا بشود و در موقعی که پارلمان مفتوح
 است و نمایندگان ملت هر روز در پارلمان فریاد از اصول
 مشروطیت میزنند يك همچو اصول ظالمانه مجری شود .
 مخصوصاً در موقعیکه متصدیان امر هم (چنانکه من
 شنیدم که مخاطب من يك نفر آزادی خواه عدالت
 طلبی است) در موقعی که یکی از عناصر آزادی خواه
 عدالت دوستی که در تاسیس اساس مشروطیت خدمات
 نمائی کرده اند متصدی اند در وزارت تلگراف يك
 رسم ظالمانه ایست و تعجب میکنم چرا این رسم ظالمانه
 درین مدت بیست سال مشروطیت هنوز باقی است و آن
 ایست که مقره های تیر های تلگراف هر جا میشکند
 وزارت تلگراف مینویسد بوزارت داخله و وزارت داخله
 مینویسد بحاکم محل و حاکم محل مینویسد بامنیه با
 يك غرامتی که هیچ متناسب باقیمت مقره نیست از صاحب
 زمینی که برخلاف میلش عنفاً اسطوانه تلگراف را
 در زمین او نصب کرده اند از او میگیرند مثلاً گاهی
 مصادف میشود با يك رعیت بیچاره که پنج من زمین
 دارد يك تیر تلگرافی در زمین او نصب شده است در
 خانه اش هم خوابیده است اتفاقاً زمینش در کنار جاده
 افتاده مکاری میکند با بچه چوپان تلفن میکند مقره
 را میشکند مأمور امنیه می آید و له تنها این غرامت
 غیر عادلانه را از او باضعاف مضاعف میگیرد بلکه
 باصطلاح قدیم دهیک و دهیم و قلق هم میگیرد در
 صورتی که روح او از شکستن و شکننده خبر ندارد
 حقیقتاً این عمل در عصر مشروطیت آن هم در دوره
 تصدی کفیل حاضر بنده خیلی مستبعد میدانم که رضا
 بدم يك چنین اصل ظالمانه اجرا بشود نمیدانم ازین
 موضوع اساساً مطلعند و برخوردارند بیک چنین قضیه
 و اگر برخوردارند برای رفع این چه فکری کرده اند

و حقیقتاً شایسته نیست که يك چنین عملی حتی يك روز
 هم در عصر تصدی يك نفر مشروطه خواه واقع شود
 کفیل بست و تلگراف - بدو از اظهارات که
 نمایندگی محترم در مقدمه فرمایشاتشان فرمودند کمال تشکر
 را دارم اما در اصل موضوع : سؤال ایشان و سؤال
 آقای کازرونی که هر دو در يك موضوع بود بوزارتخانه
 رسید بنده تمام زبیبات و سوابق این کار را خواستم و
 شخصاً مطالعه کردم قبل از بنده هم گویا در مجلس
 مذاکره شده بود یا اینکه از طرف نمایندگان يك تذکری
 داده شده بوده است آنها هم يك رسیدگی کرده بودند
 این طوری که آقا میفرمایند گمان میکنم کلیه هم اینطور
 باشد که خسارت که وارد میشود بر يك مقره صرف
 از طرف عابری یا بچه چوپانی باشد بلکه مخصوصاً در
 موقعی که ایلات حرکت میکنند در موقع حرکت اولین
 نشانه گاهشان مقره های سیمهاست و هر چند خواسته اند
 راجع باین موضوع تصمیم و رویه ای بگیرند نشده است
 و نگرفته اند و چندین دفعه هم با اداره امنیه دستور داده
 شده است آنها هم نتوانسته اند در موقع حرکت ایلات
 از شکستن جلوگیری بکنند و البته همین طوری که فرمودند
 این بنظر بنده هم مقرون بعدالت نیست که کسی جرعی
 کرده باشد از کسی دیگر غرامتش را بگیرند بنده مخصوصاً
 درین موضوع يك تجدید نظر دیگری هم خواهم کرد و
 مخصوصاً از خود آقایان که سؤال فرموده اند دعوت
 خواهم کرد که تشریف بیاورند و درین کار يك قرار
 عادلانه داده شود ولی آن طوری که اخیراً بنده هم شنیده ام
 از این مسئله با این جریانیکه داشته است وجه خیلی مختصری
 عاید میشود حتی در ماه گذشته این خسارت دو تومانی بوده است
 بعضی اوقات تجاوز میکند ولی همانطور که فرمودند با
 يك نظر مصلحانه و عادلانه در این کار بنده يك نظری
 میکنم آقایان را هم دعوت میکنم که شرکت در این کار
 بفرمایند .

بعضی از نمایندگان - صحیح است

زوار - بنده هم يك سؤالی داشتم از وزارت پست و
 تلگراف اجازه میفرمایید ؟
 رئیس - آقای کازرونی
 کازرونی - بنده خیلی مسرورم که مسؤل محترم من
 خودشان يك نیت صالحی دارند و همان نظری که
 بنده دارم ایشان هم دارند و سعی هم هستند که يك
 تصمیم صالحی اتخاذ بکنند بنده هم من باب اینکه حالا
 اگر چه صورتاً سؤال است ولی بعنوان تذکر عریض
 خودم را در پیشگاه مجلس مقدس اظهار کنم قبل
 از مشروطیت و بعد از مشروطیت هم در مدت زمانی
 که امورات شبیه بمملوک الطوائفی بود ضابط يك بلوک و
 بالاخره که خدای يك ده متصدی و متضمن جمیع
 امورات راجع بآن بلوک با آن ده بوده است از قبیل
 گرفتن مالیات و قضاوت و امنیت و غیره و حقیقتاً
 آن ضابط در مقابل دولت و آن که خدا در مقابل آن
 ضابط مسؤل و مأخوذ بوده و بهمین مناسبت سیم
 تلگراف در حدودی که عبور میکرد اینها ملتزم بودند
 که مراقبت کنند سیم خراب نشود و مقره خراب نشود
 و چوب تلگراف از میان زود البته سواى این هم آن
 روز در مقابل آن وضعیات علاج و چاره نداشت و بهمین
 دلیل هم وقتی که میخواستند سیم تلگراف را از يك
 خاکی عبور دهند اهالی آن خاک ولو بدادن پول هم
 اگر میسر میشد سعی میکردند که این سیم را از خاک
 خودشان دفع بکنند مثل اینکه از بلا و دادن جریمه
 دور شده بودند این بود تا بحمد الله تعالی مدتی است
 اصول ملوک الطوائفی از میان رفته است اسلحه از دست
 مردم گرفته شده است و مخصوصاً مردم مطیع سیم
 تلگراف هم کما فی السابق از دهات و بلوک آنها عبور
 میکند اینها دارای اسلحه نیستند و خودشان محتاجند
 که دیگری امنیت آنها را نگاهداری کند و بالاخره
 همان مردمی که يك نیمه استقلالی داشتند امروزه هم
 يك از افرادشان کربالشان بدست دوازده یا چهارده

نفر باسای مختلفه از مأمورین دولت است اینها دارای يك اختیاری نیستند و در کار خودشان هم متحیرند مع ذلك همان روبه ای که در زمان استبداد استبداد مرحوم جاری بوده حالا هم میخواهند در باره آنها جاری بکنند و این نمیشود البته باید يك تصمیم لویی يك عملیات صحیحی در نظر گرفت بنده هم نمیخواهم عرض کنم که جلو را ول کنند که مردمان جاهل نادان حقیقه سیم تلگراف را خراب کنند و مقره را خراب کنند اما بالاخره البته آقای کفیل محترم هم معتقد نیستند که مردم بی گناه غرامت بدهند زیرا بنده بتجربه دانسته ام کسانی که رقابت دارند با اهل آن بلوک با آن ده عمداً برای اذیت آنها میبایند سیم تلگراف را خراب میکنند آنها چه تقصیری دارند؟ میخواهم سؤال کنم که آیا درین باب تصمیمی اتخاذ فرموده اید یا خیر؟ و اگر نکرده اید قریباً درین باب تصمیمی اتخاذ میشود یا خیر؟

آقاسید یعقوب - گفت که مگر نگفت که کازرون هم سؤال کرداد؟

کازرونی - بگذار خودش بگوید، حالا خودش عوض شما میگوید

کفیل وزارت پست و تلگراف - بنده تصور میکنم که جواب نماینده محترم را قبلاً داده باشم ولی برای اطمینان خاطر ایشان همانطوری که عرض کردم يك نظر عادلانه اتخاذ خواهد شد ولی این نظر هم البته مستلزم این نمیتواند بود که کلیه این غرامت را بتوان نگرفت. علتش هم این است که این سیم از آنجاهاست که میگردد بعضی جاها از داخل دهات عبور میکند که در حقیقت آنها مسئول خراب آن هستند و خسارت باید از اهل ده گرفته شود اما راجع به يك قسمتی که از خارج دهات میگردد بنده هم فرمایش آقا را تصدیق میکنم همینطور است، احتمال دارد دیگران خسارت وارد می کنند و غرامت از اهل آن ده گرفته شود و این عادلانه

نیست. بنده به آقا مخصوصاً اطمینان میدهم که در این موضوع يك نظر عادلانه با حضور خودشان گرفته میشود امیدوارم خودشان هم بتوانند شرکت کنند.

رئیس - آقای زوار

زوار - همانطور که نماینده محترم فرمودند بنده هم با يك حسن نیتی نسبت با آقای کفیل محترم پست و تلگراف این عرایض را عرض میکنم. علت این هم که نا بحال گفته نشده است برای این بوده است که وزارت پست و تلگراف يك مسؤل رسمی نداشته است. البته آقایان تصدیق دارند که ملت پاك زرتشت صالح زمین رعایا هستند و خدمات آنها هم حقیقه از روی عده شان نسبت به مملکت زیادتر است. یکی از آنها از باب همین است که گمان میکنم کمتر کسی باشد که او را شناسد و از سابقه او و دارائی او مطلع نباشد. بالاخره ایشان باطمینان عدالت دولت علیه ایران آمده اند يك معامله با دولت ایران کرده اند یعنی امتیاز راه طهران و قزوین و همدان و رشت را از دولت گرفته اند که چهار خانه دائر بکنند گمان میکنم توضیح بیشتر مفصلی لازم نداشته باشد. از این نظر که بنده به نهایت وجدان حضرتعالی اطمینان دارم و میدانم که دوسیه را کاملاً ملاحظه فرموده اید. وقتی که بنده مقتضی به عضویت کمیسیون عرایض بودم دوسیه را خواستم آوردند آنجا دیدم و دوسیه ها کاملاً حاکی بود از يك عملیات حق شکنانه که بر علیه او کرده اند که بیچاره تمام دارائی خودش را بنام دولتخواهی و ایران دوستی باخته است که با آن همه دارائی الان میخواهم عرض کنم که به بدترین ترتیبی زندگی میکند. استدعا میکنم در این خصوص که بکماه قبل از این سؤال کردم و ایشان هم وعده فرمودند يك جواب قاطعی بدهند و بفرمایند اقداماتی کرده اند یا نه کفیل پست و تلگراف - در این موضوع هم وقتی سؤال نماینده محترم بوزارتخانه رسید بگذردی خودم سابقه داشتم و مجدداً هم مراجعه کردم. راجع باز باب همین

همینطوری که میگویند احتمال دارد که اینجا (حقیقه) باسم ظلم نمیتوانم بگویم) يك عدم توجهی در آن موقع که آن تصویب نامه را لغو کرده اند شده است دولت هم نسبت باین مسئله فوق العاده توجه دارد و گمان می کنم که در همین سه چهار روزه این مسئله را خاتمه بدهد بنده دوسیه را خواستم این بگذردی بفرنج است حتی يك معامله داشته اند سابقاً با وزارت فوائد عامه بعد آن هم خورده است بعد آمده با وزارت پست و تلگراف يك معامله کرده اند آن معامله نسبت به پست و تلگراف بگذردی سنگین بوده است آن تصویب نامه را لغو کرده اند ولی بالاخره حق او بعقیده بنده از این رفته است آقای وزیر فوائد عامه هم در این موضوع خیلی جدیت کردند و بعلاوه آن کمیسیونی که سابقاً تشکیل شده بود اشخاص دیگری را هم مأموریت داده اند و رسیدگی شده است و چنانکه به بنده اطلاعات رسیده تا آخر این هفته گمان میکنم این مسئله بنفع ارباب بهمن خاتمه پیدا کند. زوار - خیلی تشکر میکنم از اینکه اینطور است.

رئیس - آقای ایلخان

ایلخان - بنده يك سؤالی از وزارت مالیه کرده بودم راجع باضافه مالیات که به طواحین دزفول قرار داده بودند استدعا میکنم تذکر داده شود که زودتر برای جواب حاضر شوند.

بعضی از نمایندگان - دستور.

رئیس - خبر کمیسیون مرخصی

(خبر کمیسیون عرایض و مرخصی راجع به مرخصی آقای فرهنگد بشرح آت خوانده شد)

آقای خیر فرهنگد نماینده محترم بواسطه کسالت مزاج پنجروز از تاریخ ۲۱ آبان اجازه مرخصی خواسته اند کمیسیون بواسطه مریض بودن ایشان پنجروز مرخصی ایشان را تصویب و راپرت آنرا تقدیم میدارد.

رئیس - آقای روحی

آقای بامداد

روحی - موافقم.

بعضی از نمایندگان - مخالفی ندارد.

رئیس - آقایانیکه مرخصی پنج روزه آقای فرهنگد را تصویب میکنند قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. خبر دیگر

(خبر کمیسیون عرایض و مرخصی راجع به آقای حاج غلامحسین ملك بشرح آتی قرائت شد) نماینده محترم حاج غلامحسین ملك شیرازی تقاضای بیست روز مرخصی از تاریخ ۱۲ شهریور بعلت عارضه کسالت مینماید چون تصدیق دکتر معالج را فرستادند لهذا کمیسیون با مرخصی ایشان موافقت نکرده راپورت آنرا تقدیم مینماید کمیسیون عرایض این خبر را تأیید مینماید.

رئیس - آقای روحی

روحی - بنده با خبر موافقم

رئیس - آقای زوار

زوار - بنده هم موافقم

رئیس - آقای ملك مدنی

ملك مدنی - موافقم

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده هم با خبر کمیسیون موافقم

آقا سید یعقوب - به شرط اینکه کمیسیون عرایض بعد تجدیدش نکند.

حاج میرزا مرتضی - کمیسیون خبر را تجدید نمیکند

رئیس - آقایانی که مفاد خبر کمیسیون را تصویب میکنند قیام فرمایند

(اکثر نمایندگان بر خواستند)

رئیس - تصویب شد. بودجه مملکتی مطرح است.

مالیهائی که اقلاً يك نقل و سنگینی دارد آنها را تخفیف بدهیم نه اینکه ما الان نمیدانیم موجودی خزانه چه مقدار است. مثلاً بنده شنیده ام که میگفتند عایدی لفت امسال نقصان دارد برعکس اطلاع تحقیقی پیدا کرده ام که قریب چهار صد هزار لیره عایدات لفت امسال ما از پارسال زیاد تر است اگر این را قبلاً ما گفته بودند البته ما حاضر نمیشدیم يك مالیهائی را که حقیقه بعقیده بنده ننگ است از قبیل مالیات تحدید و رسومات در اینجا بیآوریم و مجبور شدیم تصویب کنیم بنا بر این نقصان بزرگ این لایحه (که آن هم ناشی از تسامح دولت نرسیدن هیئت مسئول مملکت است) راجع است به اینکه لایحه تفریح بودجه را بیاورده اند. ما الان درست از جمع و خرج اطلاع نداریم موجودی را نمیدانیم چقدر است قانون را چگونه میتوانیم تصویب کنیم يك چیزی که کامل الاطراف نیست چطور میتوانیم تحت مطالعه و دقت در آوریم و در اقلام جمع و خرجش تحقیق و مباحثه کنیم. اگر ما میدانستیم که امروز این ها هست می توانستیم کاملاً مباحثه کنیم اینجا صحبت شد که مهمترین چیزها چیست بعقیده بنده البته بعد از امنیت که مثل استنشاق هواست، مثل خوردن آب است و ضروری زندگی است چیزی که امروز مملکت محتاج است در چیز است: صحیه و معارف. ما امروز به تکثیر افراد محتاجیم و بفهاندن افراد. راپرنهائی که میدهند اگر اغراق آمیز باشد انشاء الله قدر متیقن آرا که بکیریم صحت این مملکت مریض دارد. امراض گوناگون. و بعضی امراض حقیقه نسل آینده را تهدید میکند و تمام بودجه صحیه مملکت ما بقدر يك مریضخانه ایست که دنیا دارد دویت و پنجاه هزار تومان. اگر ما میدانستیم که چقدر موجودی داریم و حقیقه عایداتمان چقدر است ما میتوانستیم که در صحیه يك رعایت های بیشتری بکنیم یا حقیقه برای معارفمان. بنده با این معارف چنانکه در

بامداد - در جلسه قبل که لایحه بودجه مملکتی مطرح بود شنیدم یکی از آقایان نمایندگان میگفتند که حقیقه امروز مجلس وارد وظیفه اش شده و مجلس مجلس است. مسلماً اینطور است. در مالکی که ملت نظارت بر دولت دارد یعنی مالک پارلمان مهمترین وظایف رسیدگی به جمع و خرج مملکتی است و تحت دقت آوردن اینکه این پولی را که ملت میدهد به کجا صرف میشود. این لایحه تقدیم شده و بدیهی است آندری که ما باید مذاکره کنیم و در اطرافش صحبت کنیم و دقت کنیم فقط قسمت عایدات و جمع است چنانکه در مقدمه لایحه اشاره شده اگر چه باسقی بعد از تصویب بودجه های تفصیلی این لایحه تقدیم میشد ولی هیچ ضرر ندارد که عایدات را ما قبلاً ببینیم و آنوقت بودجه های تفصیلی هم بیاید قسمت مخارج را هم تصویب کنیم. بنده عرایض نسبت به این قسمتی است که مورد دقت است یعنی نسبت بعایدات باید در این مورد ما آنچه را که عقیده خودمان است یا مردم میگویند از زبان مردم در اینجا بگوئیم و دولت را متوجه کنیم باینکه آنچه که از مردم گرفته میشود باید بنفع مردم خرج بشود اگر لشد این مشروع نیست و مردم راضی نیستند و نباید بگیرند تا این مصرف خرج بشود چیزی که این لایحه بودجه نقصان دارد و نقصان اساسی است و تقصیر هم متوجه کمیسیون بودجه نیست (نه برای عضویم دفاع میکنم. نه يك اصل حقیقی است) آن این است که ما نمیدانیم دولت الان چقدر پول دارد موجودی را یعنی. زیرا اساس بودجه لایحه تفریح بودجه است. چند سال است که دولت حاضر نشده لایحه تفریح بودجه را بدهد که ما باقی و فاضل کنیم و بعد بدانیم که موجودی ما چقدر است تمام نتایج از نظارت و فوائد نظارت این است که ما نمایندگان قبلاً بدانیم موجودیمان چیست اگر ما بدانیم موجودیمان چیست ما میتوانیم نظری بکنیم بقسمت مالیات گرفتن و البته يك تخفیفان میتوانیم قائل بشویم میتوانیم يك مالیهائی مضر را برگردانیم. میتوانیم يك

يك قسمت مهم از لطف قبل از دستور راجع بمأمورین مالیه بود. (از طرف نمایندگان - صحیح است) حالا بنده چون در این قلم خیلی متوجه هستم برای استحضار خاطر آقایان یا اینکه متأثر بشوید يك مثالی می خواهم بزنم: در بندر لنکه يك ناچری بوده امین مالیه آنچه باین ناچر بد بخت گفته است که حواله رسیده است پول باید بدهم و چون روپیه دارم و پول سفید ندارم شما دو هزار و پانصد تومان به من قرض بدهید من این حواله را راه می اندازم بعد این روپیه را تسعیر میکنم بشما میدهم. خوب امین مالیه است. نماینده دولت است. این ناچر بد بخت هم لابد ملاحظه کرده است و در بندر لنکه این پول را باو داده است تا کنون این دو هزار و پانصد تومان باین بد بخت رسیده است. مقرر - و نخواهد رسید.....

بامداد - يك نفر نماینده اینجا فرستاده است و همینطور ساخلو میزند گفتم يك شرحی بنویس بوزارت مالیه من میدهم فرستادم يك جوانی به من دادند از روی همان فرمولها در تحت اقدام است. در جریان است. و بعد نتیجه را بشما اطلاع میدهم. از این جوابها که همه نان اطلاع دارید علاوه بر این اجحافات و ظلمها که میشود در تحت عنوان وصول مالیات را يك لا چندلا گرفتن و در موقع تسعیر هم اضافه گرفتن باز این جور پولها را هم از مردم میگیرند. خوب يك ناچر لنکه و رشکست بشود؟ يك عضوکاری این مملکت ازین برود آقا شما را بحق خدا بیایید ملاحظه کنید واقماً (باز عرض میکنم) اگر این مملکت بگوید نه مالیه میخواستیم نه مالیات مستقیم و البته بنفمش است غیر از این دزدی ها. این بدتر از سر کرده کرده است بنام دولت حیثیت دولت را ببینید چقدر با مال کرده است. بنده گفتم که آقای رئیس کل مالیه آدم خون است يك کاغذ باو بنویس تا من بگویم حاشیه اش بنویسد که اداره نفتیش رسیدگی بکن بلکه ازین راه افافه بشود. مرد که و رشکست

عرایض کلی راجع به بودجه عرض خواهم کرد بامند و طرزش مخالفم ولی هر قدر به معارف بدهیم کم است ما وقتی که مقایسه میکنیم بودجه صحیه مان را با بودجه سایر وزارتخانهها میبینیم که این مسائل حیاتی بکلی صفر است ولی آنچه ها را هر چه توانسته اند بر کرده اند از اقلام. قسمتی که بنظر من در این لایحه بودجه خیلی برجسته است که باینکه در کمیسیون هم عرض کرده ام قسمت خود وزارت مالیه است یعنی کسی که جمع آوری میکند و این پولها را میگیرد و میدهد بنده پیش خودم يك حساسی کرده ام بنظر آقایان هم میرسانم مالیات مستقیم نقدی و جنسی ما تقریباً چهار ملیون است خرج وصول این مالیات و مخارج انتفاعی را هم که ضمیمه این مبلغ بکنیم همین اندازه تقریباً چهار ملیون میشود. حقیقه بیایید حساب بکنید اگر این مملکت بگوید که من نه مالیات مستقیم میخواهم نه وزارت مالیه ببینید که لطف ما مملکت و ملت است یا نه؟ چه ضرر دارد؟ مگر همین چهار ملیون را میگیرند؟ همه آقایان اطلاع دارید که دو مقابل و سه مقابل ضرر مردم میخورد اگر هم نمیگیرند باز مردم ضرر میخورد. محصل رفتن اسمش در نظامنامه این است که اگر سه روز پیشتر پول نداد آنوقت باید مخارج این محصل را آن بلوک بپردازد. واقماً اینطور است؟ سه روز دولت میدهد؟ درست است؟ چهار ملیون ما باین آقا. باین وزارت جلیله تقدیم میکنیم برای اینکه بما چهار ملیون پول بدهد. بیایید حساب کنید آقا ما مسئولیم. اگر حقیقه در این مرکز نقل مملکت بیاییم بگوئیم از زبان مردم که همه هم راضی هستند ما نه وزارت مالیه می خواهیم و نه این پول را میدهم ببینید اقلاً دوازده ملیون توی جیب مردم میآید. اراضی هم آباد میشود و مردم هم میدانند که هر چه پیدا بکنند مال خودشان است و مملکت اقللاً آباد میشود. پس چگونه میتوان حقیقه باین قلم مهم برجسته رأی داد که این سبب بدبختی مملکت است بخاطر ندارید که همیشه

میشود. این مسئله را آقای کلانی اطلاع دارند بشرویه بد بحث يك طرف مملکت افتاده و کارگر هم هست پارچه مینافند و برک میبندند. پارسال مثل اغلب جاها خشکسالی شد. نتوانسته است از عهده مالیات بر آید. امین مالیه با محصلین غلاظ و شدادش با انظامی هایش ریخته است. اصلا هستی رعایا را دارند میبرند، جل، پلاس، دیک، همه را میبرند بنام اینکه ما باید استنقاذ بکنیم و باید شفرمان بر شود. اقلانمان بر شود. يك حاج شیخ علی هست که حقیقه از اجله عامه است مرد بزرگی است او نوشته است امان، داد، بیداد. عریضه تظلم داده است که آخر این ندارد هیچ چیز برایش باقی نمانده است. این بذر سال آتیه اش است. این عریضه عیناً بعد از جریانات اداری رفته است بدست امین مالیه رسیده است. بعد از دادخواهی همین عریضه رفته است بدست مالیه رسیده است. بنا بر این يك حساب دیگر می کنیم در این لایحه جمع و خرج و آن این است. اگر این مردم بگویند که ما يك روزی چهارده کروور مالیات من حیث المجموع میدادیم

مدرس - راحت هم بودیم...
 بنام داد بیائید بسنجید آسایش رفاهیت کثرت نفوس را از آن تاریخ تا حالا که هفتاد و دو سه کروور مالیات میدهیم مالیاتهای اختصاصی و مالیاتهای جاری مستقیم و غیر مستقیم را بیائید بسنجید آخر ما پول میدهیم مالیات میدهیم که برای خودمان خدمت کنید. بگویند روزیکه ما چهارده کروور مالیات میدادیم وضعیتمان آن بود حالا که هفتاد و سه کروور میدهیم بیا و حال ما را بین که ما باید ببریم یا اگر حال داشته باشیم مهاجرت کنیم احصائیه دهات خراب و آباد سابق را نگاه بکنید. واقعا اگر به ما گفتند یا بشما که هم قطار های ما هستید که همه بان هم متعسس بهمین احساسات هستید چه جواب بخواهید داد؟ چهارده کروور سابقاً میدادید و حالا هفتاد و سه کروور این بد بختان میدهند خوب مالیات سرحدی یا مالیاتی

که محصل در ده میگیرد هیچ فرق نمیکند بالاخره پول و جنس را میدهند. آنقدر اضافه مالیات میدهند ولی در مقابل مردم راه عایدی ندارند. بنده يك عرضی میخواهم بکنم و آن این است که (گر چه بنده هم جزء حقوق بگیرها هستم و خیلی هم متأزم خواه نوکر دولت باشم خواه اینکه اینجا بیایم و حقوق بگیرم) اگر ما حقوق بگیرها حساب نفع خود را بکنیم اینطوری که ما داریم میرویم و با مردم معامله میکنیم پس از مدتی این پول بده ها از بین میروند و اصل عین منفعت ما از بین میروند. ما متصل میخواهیم از این زمین حاصل برداریم اما نه آبش میدهیم نه رشوه میدهیم نه زیر رویش میکنیم این ملك بالاخره حاصل نمیدهد و اصل ملك از بین می رود. یکی از نمایندگان این جا فرمودند که نمی شود عایدات را تقلیل کرد و باید عایدات را زیاد کرد. بنده عرض میکنم چه قسم عایدی را باید زیاد بکنیم و راه عایدی زیاد کردن چه چیز است؟ راه عایدات این جا است که بنده عرض میکنم بسم الله بفرمائید ما ملیون ملیون این جا برای مخارج مملکتی تصویب میکنیم و سالی هم بیست و دو ملیون مطابق احصائیه گمرکی که حاضر است و هیچ اشتباه هم ندارد پول قند در این مملکت میبازیم در صورتیکه حد متوسط قیمت کارخانه قند سازی که در این مملکت میبازیم هفتصد و هشتصد هزار تومان است و با این مبلغ میتوانیم يك کارخانه عالی بزرگ (کارخانه کوچک هم نه) راه بیندازیم. این کارخانه قند کاهریك را میتوانیم با سیصد و پنجاه هزار تومان بطوریکه برآورد شده است راه بیندازیم و هر سال مقدار زیادی عایدی برای مملکت درست کنیم. اگر واقعا علاقه مند هستید که عایدات را زیاد کنید عایدات از این راه ها باید زیاد شود. ما امروز به آبیاری بیش از همه چیز محتاج هستیم. میرایی نداریم اینطور است که می بینید تا يك بارانی نیاید تمام مضطرب و منززل هستیم ولی از طرف دیگر آنها هرز می رود. اگر ما يك سد هائی

به بندیم اقل سیلاب های زمستان هرز نمی رود. آخرین هفتاد و سه کرووری که از مردم گرفته میشود يك مقدار خیلی قلیل آن را باید صرف احتیاجات خود مردم کرد که هم مملکت آباد شود و هم مردم راحت شوند و هم عایدات در آتیه از بین نرود. بنده عرض میکنم عایدات را تقلیل نکنید ولی عایدات برای مردم تهیه نمائید لابد خواهید گفت در تمام دنیا عایدات دولت را زیاد کرده اند ولی ما مقدمات را متروک می کنیم و نتایج را می چسبیم ولی دنیا چرا میگیرد و آنچه را که گرفت چه میکند پیش ما دیگر معلوم نیست میگویند بیائید شرکت تشکیل بدهید سهام چاپ کنید ولی تمام مقدمات این حرفها محو است در مملکت ما چندین شرکت تشکیل شد مردم هم پول دادند ولی حالا قبض ها فقط در بغل آنها باقی مانده. با خود مستشار کل مالیه سابق در همین موضوع بنده صحبت کردم بمن گفت که ابرائی با این ترتیب دیگر نمیتواند مالیات بدهد و باید فکری برای توسعه اقتصادی کرد. در این مقام هم بنده عرضی میکنم که قطع نظر از صحبت کردن و قطع نظر از مخالفت و موافقت بیائید يك فکری برای این مملکت بکنیم خدای من شاهد است که من این عریاض را که بنام مخالفت میکنم میخواهم بلکه يك نتایجی بگیرم و میخواهم عریاضی را که از همان مردم شنیده ام و احساساتی که آنها دارند بیان کنم. لهذا باید قطع نظر از مخالفت و موافقت با يك وجهه که برای همه مردم خوب باشد و با يك نظری که نفعش عاید همه مملکت میشود (که یکی از اهل آن مملکت هم بنده هستم و سایر آقایان و بالاخره تمام افراد این مملکت) صحبت کرد که ببینیم برای این مردم چه باید کرد. آخر این راهیکه میرویم بکجا میرویم. آخر باید این ملت بتواند همیشه این عایدات را بپردازد یا نه؟ يك مدتی از دارائی و تحمل خودش داد بعد چطور بدهد؟ سابقاً در هر خانه دهائی چندین دست رختخواب و سمار و چه چه داشت این چیزها را

همه آقایان دیده اند ولی تمام اینها هم تخلیل رفت و همی دادند بالاخره چیزی برایش باقی نمی ماند. پس باید فکری کرد که عایدات برای مردم پیدا کرد. بنده عقیده ام این است که امروزه که در ایران مقدمات منفی است و مقدماتی که سایرین دارند ما نداریم چاره جز این نیست که دولت برای مردم يك فکری بکنند و هیچ علاج دیگر نیست. این نظریات کلی بنده بود راجع به عایدات و البته اگر باز نوبت بمن برسد نظریاتم را عرض میکنم و الا در مواد نظریاتی که دارم عرض خواهم کرد. خانم عرض میکنم البته يك موافقی خواهد آمد و جواب بنده را خواهد داد و البته این اصول پارلمان است ولی نباید این عقاید را از نظر محو کرد. يك حکایت از يك استادی که داشم آزا عرض میکنم. يك استادی داشم خدا رحمتش کند يك آدم اخلاقی خیلی خوبی بود. گاهی که یکی از شاگرد ها در محضر درس با او مجادله میکرد و طرف میشد او چون حقیقتاً مجادله را خلاف اخلاق میدانست ساکت میماند وقتی که شاگرد حرارتش میخواست میگفت خوب من ساکت ماندم اما اوصاف بده که واقعا و حقیقه اینطور است؟ این جا بنده هم استدعا دارم که با يك انصافی و با يك نظر حقیقت بینی و با يك نظر کاملی آقایان به دوره های انتخابیه خودشان و این مملکت نگاه کنند و در این بودجه يك دقتی بفرمایند که هر چه ما بتوانیم بکنیم در اینجا است و امروزه است. (نمایندگان - صحیح است)

دکتر طاهری - نماینده محترم چون خود نائب عضو کمیسیون بودجه هستند و کاملاً از وضعیت مسبوق بودند خارج از موضوع فرمایشی نکردند و در کلیاتی که همه مجلس اصولاً موافق هستند اظهاراتی فرمودند اما لازمست عرض کنم که يك قسمت از این ایرادات راجع به همان قوانین موضوعه است که باید در خود مجلس اصلاح شود. قسمتی که راجع به عایدات اشکال فرمودند این در نتیجه قانون ممیزی است که خود مجلس وضع

کرده است و حالا اشکال میفرمائید که این مالیات وصول نشود و این مالیات گرفته نشود بنده نمیدانم. البته این طرز مالیاتهای داخلی معایب زیادی دارد و مخارج زیادی هم دارد که خود دولت هم متوجه شده و لایحه الغائبین را آورده است. ولی تا این قانون لغو نشده و بحال خود باقی است البته باید جمعش را این جا بیآورند و دولت این را جزء عایدات محسوب کند و هر وقت که مجلس حس کرد که این مالیات مضر بحال مملکت است و رأی داد و اصلاح کرد یا الفاء کرد این قسمت از ستون عایدات حذف می شود...

مدرس - حالا وقتش است

مخبر - قبل از اینکه کمیسیون بودجه این خبر را تقدیم مجلس کند چون این قانون از قوانین موضوعه است باید در ستون عایدات آن را بنویسد و این عوائد قانونی است و باید در این جا نوشته شود. حالا اگر بعد از این مجلس این عواید را تغییر داد خود نماینده محترم که عضو کمیسیون بودجه هستند میدانند که دیگر جزء عایدات محسوب نخواهیم کرد. اما موضوع دیگر که راجع به مخارج بود، مخارجی که در وزارت مالیه هست خیال میکنم نماینده محترم که عضو کمیسیون بودجه هستند مستحضرنند که کمیسیون متفقاً با این مخارج مخالف است و هنوز هم تصویب نشده است و حالا موقع ندارد که ایشان در این باب اظهاری بفرمایند زیرا که اگر ملاحظه بفرمایند ما در ستون مخارج مخارج مالیه را نوشته ایم و آنطور که خود مالیه ورده است هنوز تصویب نکرده ایم و تصویب هم نخواهیم کرد. آقای این موضوع را کاملاً مستبوق هستند. گر چه طرز قانون مالیات یک طوری است که بیش از آنچه بنظر میرسد یک مخارجی را دارد ولی معذالك اجحافات مالیه باز زیاد است و کمیسیون هم هنوز تصویب نکرده و خبرش را هم نداده است و موقع این فرمایشات وقتی است که مخارج مالیه از کمیسیون بگذرد و در مقابل قسمت مالیه مخارج آن نوشته شود آنگاه اگر چنانچه

به این مبلغی است که وزارت مالیه پیشنهاد کرده بود این جا مذاکره می شود. پس قبل از اینکه قلم تقدیمی مخارج مالیه یعنی خرج خصوصی آن به مجلس بیاورد این مذاکرات موردی ندارد که قبلاً بنویسیم این مخارج کم باز یاد است زیرا هنوز مبلغش معلوم نیست و یک قسمتش را هم انصافاً نمی شود گفت که زیاد است زیرا که طرز این مالیات ها که دو من دو من از مردم میگیرند سبب میشود که این مخارج زیاد باشد فعلاً اگر این طرز هم خوب نیست دولت لایحه الغائبین را آورده است واقعا اگر مالیات ارضی ملقی شود تو تک مخارج مالیه ملقی خواهد شد زیرا از ادا زان مالیه متبایر ها و محصل ها بی کارشان میروند پس این مخارج یک قسمتش راجع به اصل قانون است و یک قسمتش هم اجحافات است که کمیسیون تصویب نخواهد کرد. قسمت دیگری را که فرمودند راجع به قسمت اقتصادی بود که در جلسه سابق آقای فرمند هم اظهار فرمودند. این موضوع را همه آقایان نمایندگان متفق هستند و غالباً قبل از دستور مذاکره شده است. عرض میکنم آن قسمتی که مربوط به کمیسیون بودجه بوده است خود آقای شریف داشتند که در هر موقعی که به این قضایا مربوط میشد همه آقایان نظریات خود را عنوان میکردند و در همین بودجه هم دوازده میلیون بیشتر خرج اقتصادیات شده است...

بامداد - اقتصادیات؟

مخبر - بلی راجع به اقتصادیات. دو میلیون راجع است به راه سازی مال اقتصادیات است. چند میلیون راه آهن راجع به اقتصادیات است. مخارج مخصوص فقط مال اقتصادیات است مخصوص دولت آهن راجع به اقتصادیات است. اقتصادیات فقط تنها که نیست آقا. اما راجع به کارخانه قند سازی اگر چنانچه نظر مبارک آقا باشد با اینکه هنوز بودجه های تفصیلی را کاملاً تصویب نکرده ایم اگر نظر آقا باشد با اینکه صرفه جوئی آنها را معین نکرده بودند ما یک میلیون از بودجه عمومی صرفه جوئی

کردیم ششصد و پنجاه هزار تومان راجع به ارزاق بود از دیون دولتی مبلغی کسر کردیم که قبول نکردیم و در نتیجه مذاکره کردیم که با توافق نظر دولت اینها را اختصاص بدهیم به تأسیس کارخانه قند سازی ولی چون به بودجه های تفصیلی هنوز رسیدگی نشد. که معلوم شود چه مقدار صرفه جوئی می شود این تقسیم. موقع اجرا گذاشته نشده. بالاخره پس از آنکه کاملاً ستون عایدات معلوم شد و ستون مخارج هم کاملاً معین گردید اضافه که حاصل میشود و مبلغ معینی بهی است با نظر دولت و مجلس تخصیص به مخارج اقتصادی از قبیل کارخانه قند و غیره میشود و چنانچه در جلسه گذشته آقای یاسائی اظهار کردند لایحه اضافات فوائد عامه که قسمت عمده اش راجع به توسعه فلاح بود آقایان تصویب نکردند

آقا سید یعقوب - راجع به فلاح بود راجع به ارتزاق اشخاص بود.

مخبر - خیر اینطور نیست هر کاری که میخواهند بکنند وسیله ارتزاق اشخاص است. همه کاری را اگر با ماشین هم بکنند باید با کمک اشخاص انجام گیرد و هر کاری را که میخواهند انجام دهند یک حقوق شخصی هم جزء آن است و ما همینطور اقتصادیات را طالبیم ولی موقع عمل که آمد مخالفت میکنیم. همین کارخانه قند وقتی بودجه اش مجلس میآید خواهید دید چه قدر مخالفت در اطرافش خواهد شد که چرا بفلان شخص حقوق میدهند در صورتی که همان کارخانه قند سازی هم

اشخاص لازم دارد. در هر صورت در این قسمت آنچه که راجع بکمیسیون بودجه بوده است مسامحه نشده و تا حدی که ممکن بوده است این نظریات منظور شده و بعلاوه بودجه فواید عامه هم که هنوز مطرح نشده و آن هم قسمت خرجش معین نیست. قسمت دیگری هم که فرمودند راجع معارف بود، گر چه بودجه معارف هم قسمت مخارجش در این قانون معین نشده (ولی ممکن است که امروز در کمیسیون بودجه تمام شود و تا جلسه آتی به مجلس بیاید) عرض میکنم که بودجه معارف بلی خیلی کم است و بنده هم تصدیق دارم ولی نسبت به بیست و پنج میلیون بودجه مملکتی که بودجه معارف هفتصد هزار تومان بوده و حالا یعنی امسال قریب یک میلیون و نیم شده است که تقریباً دو برابر بودجه سابق است و نسبت باین وسعت کم بودجه معارف مضاعف شده است بد نیست و البته اگر مبلغی از صرفه جوئی در بودجه ها پیدا شد و آقایان صلاح دانستند که مال معارف باشد به معارف داده میشود. این است که نسبت به فرمایشات نماینده محترم که جنبه مخالفت هم نداشت این عریض را لازم بود عرض کنم.

بعضی از نمایندگان - ختم جلسه.

رئیس - آقای کازرونی پیشنهاد ختم جلسه کرده اند

(نمایندگان - صحیح است)

رئیس - جلسه آینه روز پنجشنبه.

(مجلس نیمساعت بعد از ظهر ختم شد)